

Περιεχόμενα

ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΕΣ	9
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	11
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	
ΤΟ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΑΠΟ ΤΑ ΝΕΟΤΕΡΑ ΧΡΟΝΙΑ ΩΣ ΤΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ	17
1. Η αντίληψη της προσφυγικής ιδιότητας κατά τα νεότερα χρόνια και ως τις αρχές του 20ού αιώνα	17
2. Η προσφυγοποίηση πληθυσμών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας κατά τις δύο πρώτες δεκαετίες του 20 ^{ου} αιώνα	21
2.1. Προσφυγικά ρεύματα από τις αρχές του 20ού αιώνα ως την έναρξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου	21
2.2. Προσφυγικά ρεύματα κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο	26
2.3. Προσφυγικά ρεύματα μετά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο	30
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ: ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΟΘΩΜΑΝΟΥΣ ΣΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ	35
1. Ο χώρος και η γεωγραφία του	35
2. Διοικητική Διαίρεση	39
3. Οι άνθρωποι	41
4. Κοινωνική ζωή	50
5. Οικονομική ζωή	55
6. Εκπαίδευση	64
7. Εκκλησία	74
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ	79
1. Διοικητική ενσωμάτωση στο ελληνικό κράτος	79
2. Τα προσφυγικά ρεύματα	81
2.1. Πρόσφυγες της περιόδου 1913-1921	81
2.2. Πρόσφυγες της Μικρασιατικής Καταστροφής	101
2.3. Άφιξη προσφύγων από το 1925 ως τα τέλη της δεκαετίας του 1940	132
2.4. Τα μεταναστευτικά ρεύματα από τον νομό Πέλλας	137
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 Η ΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ	143
1. Αστική αποκατάσταση των προσφύγων της περιόδου 1913-1921	143
2. Αστική αποκατάσταση των προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής (1922-1967)	144
2.1. Στέγαση στα αστικά και ημιαστικά κέντρα του νομού	148
2.2. Χρέη των αστών προσφύγων	148
2.3. Συνθήκες υγιεινής και διαβίωσης	166
2.4. Εύρεση εργασίας	170
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ	185
1. Αγροτική αποκατάσταση των πρώτων προσφύγων (1913-1921)	185
1.1. Αγροτική αποκατάσταση των προσφύγων από τους Βαλκανικούς πολέμους ως τη λήξη του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου (1913-1918)	185

1.2. Αγροτική αποκατάσταση των προσφύγων από τη Νότια Ρωσία και τον Καύκασο (1919-1921)	191
2. Αγροτική αποκατάσταση των προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής (1922-1967)	198
2.1. Η διαχείριση των αγροκτημάτων	199
2.2. Στέγαση	212
2.3. Διανομή αγροκτημάτων	215
2.4. Το ζήτημα των βοσκοτόπων	227
3. Αγροτική οικονομία	231
3.1. Γεωργική και κτηνοτροφική παραγωγή από την απελευθέρωση ως τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο	231
3.2. Ανασταλτικοί παράγοντες για την προόδο της αγροτικής οικονομίας	239
3.3. Χρέη-Αποζημιώσεις	250
3.4. Εξέλιξη της αγροτικής οικονομίας από το 1940 ως το 1967	256
4. Συνθήκες υγιεινής	265
4.1. Υγειονομική κατάσταση	265
4.2. Το πρόβλημα της υδροδότησης των οικισμών	270
4.3. Ποιότητα ζωής των προσφύγων	273
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΟΥΣΙΕΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ	279
1. Εκπαίδευση	279
1.1. Η οργάνωση της εκπαίδευσης στη Μακεδονία μετά την απελευθέρωση	279
1.2. Η εκπαίδευση των προσφύγων της πρώτης περιόδου (1914-1921)	282
1.3. Η εκπαίδευση των προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής (1922-1940)	283
1.4. Η εκπαίδευση από την Κατοχή ως το 1967	294
2. Εκκλησιαστική ζωή	298
3. Συνεταιριστική οργάνωση	301
4. Προσφυγικοί σύλλογοι	307
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	315
1. Πολιτική	315
1.1. Πολιτική συμπεριφορά των προσφύγων στις εκλογικές αναμετρήσεις από το 1914 ως το 1936	315
1.2. Πολιτική τοποθέτηση των προσφύγων κατά την περίοδο της Κατοχής και πολιτική τους συμπεριφορά στις εκλογικές αναμετρήσεις από το 1946 ως το 1967	339
2. Διακοινοτικές σχέσεις	352
2.1. Η σύγκρουση μεταξύ προσφύγων και παλαιών κατοίκων κατά την περίοδο 1913-1921	352
2.2. Σχέσεις μεταξύ των γηγενών και των προσφύγων της Μικρασιατικής Καταστροφής	359
2.3. Σχέσεις μεταξύ των προσφυγικών ομάδων	371
2.4. Διαμόρφωση των σχέσεων από τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο ως το 1967	374
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	379
ΠΗΓΕΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	391
ΠΙΝΑΚΕΣ	411
ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ	471